

DIAMO

OBČASNÍK

ROČNÍK XIV (XXXI)

ČÍSLO 11

LISTOPAD 2009

48. symposium Hornická Příbram ve vědě a technice

Čestné předsednictvo: MVDr. Josef Řihák, Ing. Ivo Pěgrímek, Ing. Zbyšek Sochor, Prof. Ing. Vladimír Slivka, Ing. Bc. Jiří Jež, Ing. Zdeněk Osner, CSc., Ing. František Komárek, Ing. Petr Kolman, Ing. Miroslav Štátný a Ing. Josef Pomahač

Slavnostní zahájení se konalo v úterý 13. října 2009 v estrádním sále Divadla Antonína Dvořáka. Členy čestného předsednictva a další hosty přivítal a úvodní přednášky moderoval ředitel s. p. DIAMO Ing. Bc. Jiří Jež. V předsednictvu zasedli senátor a starosta Příbrami MVDr. Josef Řihák, předseda ČBÚ Ing. Ivo Pěgrímek, ředitel odboru hornictví MPO Ing. Zbyšek Sochor, děkan HGF VŠB TU Ostrava Prof. Ing. Vladimír Slivka, CSc., ředitel Energie – stavební a báňská, a. s., a předseda ZSDNP Ing. Zdeněk Osner, CSc., ředitel MND, a. s., Ing. František Komárek, ředitel Litvínovské uhelné, a. s., Ing. Petr Kolman, ředitel pro rekultivace OKD, a. s., Ostrava Ing. Radim Tabásek, předseda OBÚ Příbram Ing. Miroslav Štátný a Ing. Josef Pomahač ze ZSDNP.

Václav Černý, MUDr. Ivan Šedivý, MVDr. Josef Řihák a Ing. Bc. Jiří Jež

a konstatoval, že původní návrh novely horního zákona by fakticky zablokoval těžbu nerostných surovin, což by významně zkomplikovalo formulování energetické a surovinové koncepce státu. Klíčovým úkolem, před kterým ZSDNP stojí, je zlepšení podnikatelského prostředí a prohloubení komunikace mezi podnikatelskou sférou a orgány veřejné správy.

Ing. Zbyšek Sochor, ředitel odboru hornictví MPO řekl: „V minulých letech se objevovaly pseudoekologické názory, že nic těžit nepotřebujeme, všechno dovezeme a můžeme spoléhat na obnovitelné zdroje. Ty však nejsou všelékem, nemohou pokrýt více jak 12 až 13 % energetické spotřeby našeho státu. Vláda se poučila z plynové krize, a zvažuje, jak zajistit energetickou a surovinovou bezpečnost České republiky. Ministerstvo průmyslu a obchodu vypracovalo Státní energetickou koncepci do roku 2050, kterou ministr Vladimír Tošovský předkládá do mezirezortního připomínkového řízení, aby ji po vypořádání připomínek předložil vládě.“

Nová SEK má ambici skloubit environmentální a ekonomické zájmy ČR tak, abychom výrazně snížili emise oxidu uhličitého a vybudovali bezpečnou energetiku s trvale přebytkovou bilancí. Cílem je snížení energetické náročnosti české ekonomiky, výstavba nových jaderných i obnovitelných zdrojů energie. Do roku 2050 poklesne podíl tuhých a kapalných paliv na výrobu energií, koncepce počítá s těžbou uranových zásob, a s využitím hnědého uhlí z lokalit zatím blokovaných územními ekologickými limity.

Dr. Vladimír Horák, Josef Suldošský, Ing. Josef Pomahač a Ing. Zdeněk Osner

Přednáška Ing. Ladislava Hešnaura připomenula 10. výročí Podzemního zásobníku plynu Háje, budovaného v letech 1992 až 1999. Plynová krize potvrdila správnost výstavby zásobníku, raženého poprvé na světě v nepropustných horninách.

PhDr. Josef Velfl, ředitel Hornického muzea v Příbrami ve své přednášce vyzdvihl význam horního J. A. Alise, který v 18. století zahájil na Březových Horách těžbu ve větších hloubkách a díky tomu pak v 19. a počátkem 20. století mohly zdejší doly dodávat většinu produkce olova v Rakousku – Uhersku.

Ing. Bc. Jiří Jež připomenul veterány Hornické Příbrami, Ing. Jiřího Vandase, který stál u jejího zrodu a výtvarníka Jana Čáku, který řadu publikací Hornické Příbrami ilustroval a je například autorem Znaků hornických měst, a tomuto čerstvému osmdesátníkovi předal kytici a knihu Rudné a uranové hornictví v ČR. Na samotný závěr oficiálního zahájení se konal křest knihy Kronika horního města Jáchymova a jeho hornictví v kontextu dějin zemi koruny české, kterou napsali Josef Suldošský a Vladimír Horák.

Na slavnostní zahájení přišli také účastníci mezinárodní sekce Geoetika, která jednala již od pondělí v zasedací místnosti o. z. SUL Příbram. Po obědě začalo jednání jednotlivých českých sekcí.

Sekce Legislativa, která zasedala na Malé scéně, seznamovala účastníky s aplikacemi a návrhy báňských zákonů. Sekce Tradice zasedala v přednáškovém sále, vedle již klasických témat, připomenutí známých osobností montánní historie a obnovy důlních děl a jejich zpřístupnění veřejnosti a obnovy menších hornických památek, zde vystoupili také seismici a geotechnici, kteří prováděli měření na dole Jeroným a popisovali, jaký vliv mají malá zemětřesení, střelné práce velkého rozsahu a další antropogenní vlivy na hornické památky a jiné podzemní prostory.

Sekce Věda a technika v hornictví, která se na jednání symposia po delším čase vrátila, prezentovala aplikace výzkumu do praxe, například nové typy uzavíracích hrází v hlubinných dolech a v podzemním stavitelství, přípravu porubů v oblastech ohrožených otřesy, dále ochranu před důsledky průtrží hornin a plynů, vliv trácích prací na stabilitu lomových stěn a přínos výzkumu při rekultivačních pracích. Dále sumarizovala výsledky řešení výzkumů například na ČBÚ, posuzovala kritéria spolehlivosti atd.

V úterý večer se konal přátelský večer pro účastníky symposia ve foyer divadla, ve středu v Sokolovně Hornický večer, spojený se skokem přes kůži.

Obě čtvrtelní exkurze se sešly v Příbrami na Zdabori, kde byla na zrenovovaném statku Holých slavnostně odhalena deska J. A. Alise, jedna skupina pak záměřila do Hornického muzea, na Vojnu, do muzea totality a do obnovené hornické kovárny na Dole Vojtěch. Druhá odjela do Jilového, kde si prohlédla zrenovované zlatonosné štolý, které spravuje tamní muzeum.

Otto Hejnic

Odhalení pamětní desky J. A. Alise

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti

Pro vzdělávání,
vzdělávání a přírodu

TISKOVÁ ZPRÁVA

Analýza rizik odvalů zasažených endogenním hořením ve správě DIAMO, s. p., o. z. ODRA

Státní podnik DIAMO zahájil v září 2009 realizaci projektu Analýza rizik odvalů zasažených endogenním hořením ve správě DIAMO, s. p., o. z. ODRA.

Projekt průzkumu znečištění vzniklého hlubinnou těžbou uhlí v ostravsko-karvinské oblasti a následné zpracování analýzy rizik dle metodiky Ministerstva životního prostředí ČR, patří mezi projekty spolufinancované Evropskou unií prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí (OPŽP) v programovém období 2007–2013.

Předmětem projektu je v první fázi realizace průzkumu znečištění a po jeho vyhodnocení, ve druhé fázi, zpracování analýzy rizik odvalů, na kterých dochází k významným projevům endogenního hoření, a které jsou ve správě s. p. DIAMO, o. z. ODRA. Jedná se o odvaly Heřmanice, Hedvika a Ema.

Práce budou realizovány v souladu s platnou legislativou a v souladu s Metodickými pokyny MŽP.

Odval Heřmanice je dlouhodobě ter-

využívané oblasti. Mimo běžné karbonové horniny zde bylo uloženo i blíže nezjistitelné množství stavebního, komunálního a domovního odpadu (pozůstatky 2. světové války). Odval je zařazen mezi technické památky.

Na odvalu Heřmanice je pravděpodobná aktivizace a rozšíření vlastní termické aktivity odvalu; byla zde prokázána kontaminace podzemní vody amonnými ionty, sirany a chloridy. Mezi další plynoucí rizika patří nežádoucí dynamika endogenních procesů s přesunem do dosud nezasažených částí tělesa odvalu – riziko vzniku povrchového lesního požáru. Za riziko je možno považovat, vzhledem k primárním i sekundárním projevům aktivity, i ovlivnění dalších přilehlých ploch i obytné zástavby v jeho okolí.

Na odvalu Hedvika je rizikem zjevná termická aktivita odvalu a tím i nárůst teplot s nebezpečím rozšíření záparu do dosud nezasažených ploch. Dále i možnost kontaminace podzemních vod vlivem průsaku srážkové vody haldovinou (přechod kontaminantů do vodního prostředí). Obecně jde tedy o zhoršování stavu ovzduší, ohrožení kvality podzemních a povrchových vod.

Na odvalu Ema v minulosti došlo k endogennímu požáru uložených karbonových hlušín. Tím dochází ke znečišťování ovzduší, ovlivnění vod a horninového prostředí. Na tyto složky má vliv jak endogenní hoření, tak i uložený materiál v odvalu.

Průzkum a následná analýza rizik by měly být zpracovány do poloviny roku 2011. Pokud se prokáží rizika ohrožení hydrosféry nebo jiné ohrožení zdraví lidí či ekosystémů, bude následně připravena žádost do Operačního programu Životní prostředí na vlastní sanaci území. Součástí provedení analýzy rizika bude stanovení rozsahu zkoumaného území, průzkum endogenních procesů, průzkum kontaminace, vyhodnocení terénních prací, hodnocení rizik a samotné zpracování analýzy rizik.

Zhotovitelem celého projektu, který byl vybrán v rámci výběrového řízení, je sdružení společností GEOTEST BRNO, a. s., a Energie stavební a baňská, a. s.

Česká republika nejen prostřednictvím státních podniků tímto pokračuje v úspěšném čerpání finančních prostředků z Fondu soudržnosti Evropské unie na projekty odstraňování starých ekologických zátěží a průzkumů ohrožených lokalit. DIAMO, státní podnik, předložil úplnou žádost o finanční podporu při zpracování analýzy rizik v rámci 5. vyhlášené výzvy Operačního programu Životní prostředí. Celkové náklady tohoto projektu včetně projektové přípravy a dozoru nad prováděnými pracemi a DPH byly odhadnuty na 19 mil. Kč, z toho 15,97 mil. Kč tvoří užitelné náklady. 85% z této částky, tedy 13,57 mil. Kč bude uhrazeno z Fondu soudržnosti Evropské unie.

Blíže informace naleznete na webových stránkách www.diamo.cz.

**DIAMO, státní podnik
odštěpný závod ODRA
Ostrava**

Združení banických spolků a cechů Slovenska, dále tu najdete sympozia a konference s hornickou tematikou, baňská muzea a expozice, naučné stezky, vydané publikace s hornickou tematikou, několik havířských písní i s notami, články a fotogalerie z pořádaných akcí a další zprávy o činnosti jednotlivých spolků. Kontaktní adresa: montanrevue@gmail.com.

Kurzy v mezinárodním školícím středisku pokračují

RNDr. Trojáček, p. Cong,
RNDr. Trojáčková a Ing. Bc. Jež

V říjnovém čísle novin DIAMO jsme informovali o zahájení podzemního běhu kurzů v mezinárodním školícím středisku WNU School of Uranium Production ve Stráži pod Ralskem. Prvním z nich byl opakovaný kurz „Průzkum uranových ložisek jejich geologie a technologické aspekty dobývání loužení uranu“, s jehož obsahem jsme vás seznámili minule, který proběhl od 14. září do 9. října 2009.

Bezprostředně na něj navázal v termínu 12. až 23. října 2009 další specializovaný kurz „Technologie podzemního

loužení uranu“, který je již tradičně organizován v rámci dvoustranné spolupráce s Bureau of Geology, CNNC z Pekingu. Podobně jako v minulém roce se kurzu zúčastnilo celkem čtrnáct posluchačů nejen z ředitelství BOG, ale i z několika institutů a terénních pracovišť z celé Číny. Čínští kolegové se detailně seznámili se zkušenostmi z provozu podzemního vyluhování a s nároky na sanaci podzemních vod v oblasti vyluhovacích polí. V závěrečné diskusi ocenili zejména poznatky z oblasti „správné praxe“, kdy pochopili, že těž-

Čínští studenti v laboratorii

ba nerostných surovin a ochrana životního prostředí nemusí být v antagonistickém vztahu, ale pro trvale udržitelný rozvoj musí jít ruku v ruce.

V rámci kurzu proběhlo krátké přijetí pana Wei-ke Conga, vedoucího odboru mezinárodní spolupráce BOG, u ředitele s. p. DIAMO Ing. Bc. Jiřího Ježe. Pan Cong vyjádřil spokojenost s odbornou i organizační úrovní kurzu a ujistil vedení s. p. DIAMO, že BOG i nadále počítá s vysíláním dalších skupin pracovníků na naše kurzy.

RNDr. Jan Trojáček

ODRA se loučí s areálem bývalého Dolu Hlubina

Středisko Povrch odstěpného závodu ODRA zajišťuje v rámci správy svěřeného majetku mimo jiné údržbu, opravy, demolice, pronájem a převody nevyužívaného majetku v areálech bývalých černouhelných dolů s ukončenou likvidací důlních děl. K těmto areálům patří také bývalý Důl Hlubina o celkové rozloze 6,5 ha v katastrálním území Moravská Ostrava. V červenci roku 2007 o převod jižní části areálu Hlubina požádal Národní památkový ústav, který od svého záměru v červenci 2008 upustil. Tento převod byl po celou dobu připravován pracovníky o. z. ODRA formou změny práva hospodařit s majetkem státu. V červenci roku 2008 současně požádal o převod celého areálu bývalého Dolu Hlubina Moravskoslezský kraj. Tento převod majetku, který bude realizován k 31. 12. 2009 formou darovací smlouvy – nemovitý majetek a formou kupní smlouvy – movitý majetek, byl schválen příslušnými orgány DIAMO, s. p., jeho zakladatelem Ministerstvem průmyslu a obchodu a převod nemovitého majetku také vládou ČR, usnesením č. 852 ze dne 29. 6. 2009. Účetní hodnota převáděného majetku je 58 129 595,00 CZK.

Jižní část areálu bývalého Dolu Hlubina je součástí národní kulturní památky Důl Hlubina, vysoké pece a koksovna Vítkovických železáren, kterou prohlásila vláda svým nařízením ze dne 19. 7. 2002.

Tato unikátní industriální památka, která svými objekty a technickým zařízením zachovává jedinečnou historickou, technickou a výtvarnou hodnotu, je nezaměnitelným symbolem města Ostravy, resp. celého Moravskoslezského kraje a bývá často nazývána „ostravskými Hradčany“. Její mimořádná hodnota a výjimečnost spočívá především v jedinečnosti přímého funkčního propojení těžby uhlí a zpracování železa. Jedná se o technologický celek dokládající bezprostřední návaznost a nepřetržitou kontinuitu těžby uhlí, výroby koksu a výroby surového železa na jednom místě.

V roce 1828 byly založeny Vítkovické železářny a v roce 1852 v jejich těsné blízkosti založil S. M. Rothschild Důl Hlubina, jako zdroj paliva do vysokých pecí. Důl Hlubina byl mimo jiné jedním z nejhlubších dolů v ostravském revíru (hl. 1022,6 m). Od té doby na sebe celý technologický tok navazoval v jediném průmyslovém komplexu. Spojení mezi jednotlivými částmi výroby zajišťovaly po celou dobu provozu pásové dopravníky, zavážecí zařízení a doprav-

ní mosty. Těžba uhlí zde byla ukončena v roce 1991 a v roce 1998 se zastavil provoz vysokých pecí.

Z celkového rozsahu převodu majetku na Moravskoslezský kraj, tj. 16 objektů zapsaných v katastru nemovitostí a 5 objektů nezapsaných v katastru nemovitostí, je 10 objektů prohlášených národní kulturní památkou a 4 kulturní památkou. Součástí převodu jsou také movité národní kulturní památky – 4 ks vodotrubných kotlů GARBE, elektrický nábojový kompresor ETK 10 Breifeld – Daněk a těžní stroj ŠKODA Plzeň, včetně měniče střídavého proudu na stejnosměrný. V současné době se v areálu bývalého dolu Hlubina kompletují rovněž movité kulturní památky, turbo-kompresor a těžní stroj včetně příslušenství, které jsou zde převezeny z areálu bývalého dolu Habsburk (Pokrok). Tyto movité kulturní památky budou dotvářet celkový komplex výše jmenované národní kulturní památky.

Hlubina

V areálu bývalého Dolu Hlubina se nacházejí rovněž objekty, které zůstávají ve vlastnictví České republiky, právo hospodařit s majetkem státu má DIAMO, s. p. Tyto budou v souladu se schváleným plánem Technické likvidace, na základě demoličních výměrů, odstraněny z prostředků MF ČR v rámci revitalizace Moravskoslezského kraje. Dodavatelsky prováděné demoliční práce budou dozorovány o. z. ODRA. Mezi tyto objekty se řadí také budova trafostanice, ze které jsou realizovány dodávky el. energie všem subjektům v areálu, a proto bude nahrazena kioskovou

trafostanicí. Její stavební část bude po výstavbě převedena darovací smlouvou na Moravskoslezský kraj/technologické zařízení a rozvody jsou v majetku společnosti NWR Energy, a. s./ V rámci převodu majetku k 31. 12. 2009 se Moravskoslezský kraj zaváže akceptovat budoucí stavbu kioskové trafostanice, poskytnout veškeré přístupy na pozemky, souhlasy s umístěním a další náležitosti pro stavební řízení.

V areálu bývalého Dolu Hlubina se nacházejí tři zlikvidovaná hlavní důlní díla, Hlubina těžní v budově těžní jámy, Hlubina větrná v budově výdušné jámy a Hlubina větrná č. 1 v budově kompresorovny. Správu těchto zlikvidovaných hlavních důlních děl bude i nadále zajišťovat o. z. ODRA. Přístup k těmto jámám za účelem jejich kontroly a údržby bude smluvně ošetřen v rámci převodu nemovitostí.

Areál bývalého Dolu Hlubina není jen významnou industriální památkou, která aspiruje dokonce na zápis do světového dědictví UNESCO, ale současně se jedná o lokalitu živou. Je využívána nejen pro muzejní, galerijní a kulturní akce, ale také pro podnikatelské aktivity. V současné době se v areálu bývalého Dolu Hlubina nacházejí objekty ve vlastnictví fyzických a právnických osob a k objektům a pozemkům ve správě DIAMO, s. p. je uzavřeno 32 nájemních smluv. Veškerá práva a povinnosti z těchto smluv vyplývající budou převedeny spolu s majetkem na Moravskoslezský kraj, 33 uzavřených kupních smluv na odběr vody a tepla, bude ukončeno k 31. 12. 2009 a odběratelé je budou nově uzavírat s nabyvatelům technologických rozvodů a budoucím dodavatelem medií, tedy s Moravskoslezským krajem. Areál Hlubina je střežen fyzicky a některé objekty jsou navíc zabezpečeny elektronickou ostrahou.

DIAMO, s. p., o. z. ODRA v areálu Hlubina dosud realizoval nejen schválený plán Technické likvidace, ale také zajišťoval obnovu památkově chráněných budov a jejich účelné využití v komerční sféře nebo ke konání kulturních a společenských akcí. Moravskoslezský kraj, který převzme majetek v areálu Hlubina, může díky svým nadregionálním aktivitám, realizací infrastrukturních projektů a možnostem integrovat lokalitu do rozvojového území a znásobit její využití pro laickou i odbornou veřejnost. V budoucnu se tak může stát tato lokalita ještě významnějším kulturně společenským centrem.

Petr Chudoba, o. z. ODRA

Slovenská Montanrevue

Na Slovensku vychází tištěný čtvrtletník Montanrevue, zaměřený na historii tamního hornictví. Vydává ho Združení banických spolků a cechů Slovenska. Adresa redakce je Montanrevue, Družstevná ul. č. 4/375, 900 33 Marianka. Na internetu je najdete na www.zbsc.eu, kde se také představuje

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY
VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ
A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT
S NÁZORY REDAKCE

Stanislav Kučírek

Narodil se 16. 5. 1954. Byl původním povoláním truhlář. Na tehdejší ČSÚP nastoupil v roce 1974, pracoval jako báňský úpravář, obsluha haly na VP-7, na o. z. TÚU ve Stráži pod Ralskem. Od roku 1994 byl velitelem jednotky sboru dobrovolných hasičů na DCHT. Byl to tichý spolehlivý člověk, oblíbený pro svoji vstřícnou povahu. Náhle zemřel 20. 10. 2009. Bude nám chybět a nezapomeneme na něj.

Spolupracovníci a kamarádi

Oldřich Svoboda

Narodil se 15. 9. 1950. Na uran ve Stráži pod Ralskem, tehdejší ČSÚP, nastoupil v roce 1974 a po krátkém přerušení zaměstnání se v roce 1997 vrátil mezi řidiče na středisko dopravy o. z. TÚU. Za volantem nákladního auta strávil dlouhých 34 let. Patřil mezi spolehlivé zaměstnance. V kolektivu byl oblíbený pro svoji veselou a kamarádkou povahu. Šířil kolem sebe dobrou náladu a na jeho vtipky a cukrářské umění bude každý vzpomínat. Zemřel po těžké nemoci 24. 10. 2009. Budeš nám chybět, Žabáku.

Kolegové a kamarádi

Likvidace povrchových objektů na jámě č. 13

Jáma č. 13 se nachází nedaleko Příbrami mezi obcemi Háje a Jerusale. Ražba byla dokončena v roce 1968, jáma sloužila k odvětrávání dolů a dále byla využívána pro dodávání stlačeného vzduchu do podzemí. Po dokončení podzemního zásobníku plynu v roce 1998 byla jáma č. 13 a její povrchové objekty mimo provoz.

Po založení jámového stvolu plavenou tuhnoucí základkou na bázi elektrárenského popílku koncem roku 2008, došlo také na likvidaci zbývajících povrchových objektů areálu. Jednalo se o objekty: hlavní větrací stanice s difuzorem, pomocná větrací stanice, kompresor

ky DIAMO, s. p., o. z. SUL Příbram rozbourány všechny budovy a sutí z demolice byly zasypány podúrovňové

Areál před demolicí

stavby: chladicí bazén s jímkou a větrací kanály.

Poslední a zároveň nejobtížnější akcí při likvidaci povrchových objektů byla demolice difuzoru. Difuzor byl objekt monolitické betonové konstrukce o půdorysu 7x3,5 m vysoký 11 m. Stěny měly tloušťku od 0,15 do 0,5 m. V horní části byl osazen dřevěným nástavcem o půdorysu 6x6 m a o výšce 6 m. Vzhledem k tomu, že dostupnou technikou nebylo možné tento objekt bezpečně rozbourat, byly při demontáži použity trhací práce. Na tento úkol byla přizvána firma, která se na tento způsob likvidace specializuje.

A tak 16. července 2009 byl trhací prací zlikvidován mohutný, z obou přílehlých vesniček nepřehlédnutelný monolit, který zde stál od roku 1974. Jeho suť byla použita pro vyrovnání terénu, nadbytečná suť byla odvezena na Bytíz, do prostoru propadu Bt 4.

Nakonec byla na pozemek navezena zemina, která překryla podrcený materiál ze sutí, a bylo vybudováno oplocení z drátěného pletiva, které vymezuje bezpečnostní pásmo zlikvidované jámy.

Definitivně zmizel z povrchu zemského další svědek uranového dobývání na Příbramsku.

Karel Faktor

Zde stála šachta č. 13

Maratónský běh se stal významným měřítkem lidské vytrvalosti a těší se velké popularitě. Od soboty 10. října 2009 máme mezi sebou jednoho vytrvalce i my na ODŘE. Je jím Radovan Rudický. Letos oslavil čtyřicátku a svou cílevědomost a pílí dotáhl do svého prvního maratónu.

„K běhání mě přivedl Tomáš Kudelnjak“, svěřuje se Radek. Vše začalo teprve v srpnu roku 2007 běháním po parku. Záliba ale přerostla někam výš a Radek nyní vychutnává běh, jako my

RADOVANŮV MARATÓN

ostatní ranní kávu. Pozměnil stravu a mezi každodenní činnosti zařadil běhání. První pětka, pak prvních deset kilometrů v kuse. Absolvoval Porubskou desítku, Hornickou desítku ve Frýdku – Místku a běh na Lysou horu. Při závodech byl pozitivně ovlivněn zkušenými

staršími atlety Petrem Jelínkem a Tomášem Kudelnjakem, též zaměstnanci ODŘY. Radovan ale cítil, že má na víc. Letos poprvé absolvoval půlmaratón. V sobotu desátého se postavil na start Ostravského maratónu. Bylo pouhých devět stupňů a přelo, to není nic dobrého. Radek to dokázal!

Radku, blahopřejeme a jsme na tebe pyšní a přejeme ti mnoho dalších maratónů. Sportu zdar!

Miroslav Ševčík

Dne 14. října 2009 se v rámci sympozia Hornická Příbram ve vědě a technice uskutečnil slavnostní hornický večer – „Skok přes kůži“, při kterém jsou studenti Střední průmyslové školy v Příbrami přijímáni do cechu hornického. Akci zajišťují členové Cechu příbramských horníků a hutníků v čele se Slavným, Vysokým a Neomylným Perkmistrem Ing. Miroslavem Štátným společně s vedením Střední průmyslové školy.

Skok přes kůži

Vlastnímu skoku předcházeli odpolední průvod městem, při kterém adepti – „fuchsové“ hledají po hospodách nadlišáka. Samotné slavnostní přijetí „fuchstů“ do cechu hornického bylo zahájeno v 19 hod. v sále příbramské Sokolovny. Celkem 36 „fuchstů“, z toho i několik sličných „fuchsií“, bylo po slavnostním nástupu s rozzatými kahančky a vysvěcení tupláku řádně zprubováno, jak jest

uloženo pivním zákonem a ostatními cechovními regulami. Fuchsové a fuchsie v průběhu celého večera prokázali, že jsou řádně připraveni k přijetí do cechu a s uloženými úkoly se vypořádali se ctí. Nakonec byly všichni Slavným, Vysokým a Neomylným Perkmistrem Ing. Miroslavem Štátným připuštěni k samotnému skoku přes kůži, kterým úspěšně dovršili své přijetí do cechu hornického.

Petr Kopečný

Ve Stráži pod Ralskem koncertovala houslistka Gabriela Demeterová

Ve středu 23. září 2009 k nám zavítala sólistka světových orchestrů Gabriela Demeterová a Václav Luks – cembalo, Tadeáš Mesany – kontrabas, Martina Bernášková – flétna, kteří houslistku ve skladbách J. I. F. Bibera a dalších barokních skladatelů doprovázeli. Před vystoupením nám řekla, že když začala hrát na housle, její učitel ji se skladbami Jindřicha Ignáce Františka Bibera, rodáka ze Stráže pod Ralskem, seznámil. Vysvětlovala nám, jak jsou Biberovy skladby náročné na techniku. Do Stráže přijela poprvé a byla velmi ráda, že může koncertovat v kostele sv. Zikmunda, kde byl její oblíbený skladatel pokřtěn. Potěšilo ji, že existuje Biberova společnost, zajímala se o dávnou i nedávnou historii Stráže, jejím koníčkem je doba Karla IV. Při báječném koncertu početní posluchači slyšeli umělkyni v plném lesku a odměnili ji bouřlivým potleskem. V první části zazněly Růžencové sonáty J. I. F. Bibera, ve druhé části skladby G. Ph. Telemanna, J. J. Quantze a G. Tartiniho.

Paní Gabriele Demeterové se ve Stráži pod Ralskem se opravdu líbilo a přislíbila, že tu rozhodně není naposlady.

Eduard Horčík

4. mezinárodní konference „Netradiční metody využití ložisek“

Ve dnech 9. až 11. září 2009 jednala v Ostravě na ústavu geoniky AV ČR mezinárodní konference „Netradiční metody využití ložisek“. Zabývala se, mimo jiné, využitím energie důlních plynů v Ostravě, využitím starých důlních a úpravarenských odvalů a zvláštními technikami při vrtném průzkumu a těžbě.

V bohatém přednáškovém programu vystoupili zástupci jak našich, tak zahraničních firem a akademických ústavů (např. Jilin University – China, Far East Geological Institut – Vladivostok, Rusko, Politechnika Slaska – Gliwice, Polsko a další).

S přednáškou „Sanace horninového prostředí po chemické těžbě uranu ve

Stráži pod Ralskem a vliv na životní prostředí“ vystoupil Ing. J. Fikáček za MPO ČR. Za DIAMO, s. p., se konference zúčastnil RNDr. K. Lusk. Čínané spolu s Rusy a Američany se zabývají velmi zajímavou problematikou těžby „hořlavého ledu“ – (rusky – gazový hydrát, anglicky – Gas hydrate). Jedná se o směs vody a uhlovodíků (od metanu až po pentan), která má za určitých teplotních a tlakových podmínek charakter pevné bílé látky – „ledu“. Tento „led“ při zapálení hoří. Při rozmrazení 1 m³ této hmoty obdržíme 170 m³ plynu a 0,8 m³ vody. Tento jev je příčinou toho, že vytěženého plynu dostáváme

mnohem více, než jsou jeho vypočítané geologické zásoby (uvolňuje se tlak v ložisku a tím se uvolňuje plyn z ložiska a s uvolněným ledu). V oblastech věčně zmrzlé půdy je tento led stabilní již relativně mělko pod povrchem země.

Sborník přednášek konference je k dispozici u autora článku.

Společenský večer, místo navázání neformálních kontaktů, proběhl v duchu „Šachťáku“, na kterém někteří hosté (především zahraniční) absolvovali skok přes kůži. Čínští kolegové se po prvních rozpacích vyvolaných jazykovou bariérou skvěle bavili.

RNDr. Karel Lusk

Sanační vrty na vyluhovacích polích

Ve Stráži pod Ralskem pokračuje vrtání širokoprofilových sanačních cenomanských vrtů.

Pokles hladin způsobený činností SLKR, který zabraňuje šíření kyselých roztoků, neumožňuje další čerpání pomocí airliftů, a proto je třeba čerpat roztoky ponornými čerpadly z širokoprofilových vrtů. Na základě výsledků hydrochemického monitoringu a matematických modelů byla optimalizována jejich síť, celkem jich bude 59. V letošním roce je zatím 9 vrtů hotových, vystrojených, dva se právě vrtají a tři ještě bude nutno do konce roku odvrtat. Vlastní vrtání a pažení ochranných železných kolon provádějí soupravy Wirth. Podle karotáže se upřesní konečná hloubka a interval perforaci.

Konečné vystrojení vrtu pažnicemi PE-HD 250 o světlosti 205 mm, postupně cementace a zapuštění čerpadel GRUNDFOS, typu SP 17-16-N, na výtlačném potrubí AKV průměru 89 mm provádí souprava BA - 15. Cenomanské pískovce, odkud se zakyselené roztoky čerpají, tvoří téměř vodorovnou desku, rozdílné hloubky vrtů jsou dány konfigurací terénu, od cca

160 m na VP 13B do 270 m na VP 11.

V pondělí 5. října 2009 jsem navštívil dva budoucí sanační vrty. Na VP 12B na vrtu 7080 jsem vyfotografoval, jak osádka soupravy Wirth, směňák Václav Rádl a jeho pomocníci, Milan Pohořelý a Jiří Zatloukal, přidávají vrtný sloup. Měli navrtáno 42 m valivým dlatem o průměru 880 mm, budou vrtat do 48 m a pak se bude pažít a následně cementovat technická kolona o průměru 711 mm. Vrtá se na airlift, stlačený vzduch do vrtných sloupů se nyní vede PEL hadicí. Následovat bude vrtání průměrem 680 mm do hloubky 115 m, do nepropustných hornin a propažení Fe kolonou průměru 530 mm. Po cementaci mezikruží se už bude vrtat valivým dlatem průměru 490 mm do konečné hloubky cca 236 m.

Druhý Wirth stojí na poli VP 9B na vrtu 7077. Je zapažený ochrannými kolonami, 10 m o průměru 930 mm, 56 m o průměru 711 mm a 123 m o průměru 530 mm. Nyní souprava dovrtává, je ve 226 m, projektovaná hloubka je 249 m. Na směně je osádka Jiří Kašpar, Jiří Berger, Marian Mittnik a Josef Markvart. Vrtání na obou věžích běží,

Na vrtu 7080

zbývá jejich osádkám popřát, aby nedošlo k nějaké havárii.

Těžké přírubové tyče, se kterými se vrtá na VP 9D, se vzduchem vedeným zvnějšíku, mimo těleso sloupu, přišly na Hamr někdy v roce 1978, s tehdejšími Salzgittery, kterými se vrtaly například supers široké větrací a materiálové vrty. Je nutno čas od času projet závitý šroubů, ale tzv. salzgitterácké tyče dál věrně slouží. Jirka Kašpar a Jirka Berger, bývalý cementák, se kterými jsem před lety pracoval, na vrtech také vydrželi.

Vzpomínám, že při vrtání jednoho

Manipulace se vzduchovou hadicí

větrací vrty a dopravní vrt na Severu by neměly být obtížné z hlediska technologického, ale budou pro velkou spotřebu cementu náročné finančně.

Otto Hejnic

Burza minerálů Tišnov

XXXIV. mezinárodní expozice minerálů se koná 6. až 8. listopadu 2009 v Tišnově, v Riegrově ulici. V budovách sokolovny, gymnázia a základní školy se představí přes 260 vystavovatelů z celého světa. Otevřeno je v pátek od 11 do 19 hodin, v sobotu od 8.30 do 19 hodin a neděli od 8.30 do 16 hodin. Pořadatelé očekávají přes 8000 návštěvníků. Hlavní nápor bývá v sobotu, komu to časově vychází, měl by přijet v pátek nebo v neděli, kdy bude volněji a také ty dny je nižší vstupné.

Královské horní město Stříbro

Publikace Karla Neubergera zařazuje dějiny Stříbra do širšího kontextu, zmiňuje se, jaký vliv měla těžba v Českých zemích na politiku panovníků. Vysvětluje na příkladu horního práva Václava II. středověké dolování a jeho právní předpisy. Černobílá publikace má tvrdou vazbu, 140 stran, vydal ji Hornicko - historický spolek Stříbro za přispění řady sponzorů. Autor cituje archivy, kroniky, text doprovázejí fotokopie archiválií, vedle důlních map a historických fotografií a dobových kreseb jsou to faksimile písemností, jako jsou různá privilegia, nebo výkaz nedoplatků devátku cechů ve Stříbre za provoz dědičné štolý, nebo Reportní stříbrské knihy z roku 1877, či výpis Horního soudu ve Stříbre z roku 1813. Množstvím přetištěných písemností je tato publikace výjimečná. Dále obsahuje seznam privilegií udělených městu Stříbru, seznam známých důlních děl v revíru a slovník hornických výrazů.

První zmínka o Stříbre je z roku 1183, město Stříbro bylo založeno v letech 1244 až 1253. V roce 1427 jej oblehli křižáci, kteří byli poraženi husity v bitvě u Tachova. Těžilo se zde nejprve stříbro, hlavní produkci ale představovalo olovo. Hornické Stříbro zažilo několik období rozkvětu i úpadku. Poslední údobí těžby 1950 - 1974 je ale zachyceno jen na fotografiích. Doufám, že k poválečnému dobývání se autor vrátí v další publikaci.

Otto Hejnic

URGP 9-10

Vychází dvojčíslo hornického časopisu Uhlí, Rudy, Geologický průzkum. Z obsahu: Rozhovor s p. P. Pudilem, prezidentem EURACOAL: Domácí uhlí je šance pro Evropu. Ing. E. Wotke: Klimatizace v dolech OKD. JUDr. J. Kaňka: Nová zákonná úprava těžebních odpadů. Ing. A. Adamus, Ing. V. Pošta a Ing. Z. Pavelek: 60 let používání dusíku v hornictví. Ing. S. Štýs: Ekologické stopy hnědouhelné těžby. Ukázka z knihy Kronika horního města Jáchymova. Ing. P. Rojik: Cínové revíry v Krušnohoří. Průvodce po oslavách Dne horníků. Ing. V. Pošta: 4. mezinárodní konference báňských záchranných služeb. Rozhovor s Ing. J. Ježem o sympoziu Hornická Příbram.

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p. Vychází zpravidla jednou v měsíci.
Vedoucí redaktor Otto Hejnic.
Adresa redakce: DIAMO, s. p.,
471 27 Stráž p. R.,
tel.: 487 892 084, fax: 487 851 571
e-mail: hejnic@diamo.cz
Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec
Tisk: GEOPRINT Liberec
Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO

Na vrtu 7077

Protahování šroubů salzgitteráckých tyčí

Zabezpečení Těžní jámy PJ v lokalitě Dlouhá Ves

Průzkum ložiska polymetalických rud Cu-Zn-Pb-Ag v lokalitě Dlouhá Ves byl proveden pomocí vrtů navrtaných z povrchu (vzdálených od sebe 50 - 80 m) a důlních děl vyražených

dvě kolejnice. V rámci dalších ročních kontrol již nebyly zjištěny žádné nedostatky. Přesto takoveto zajištění jámy je provizorní a je tedy třeba uvažovat o konečné likvidaci jámy zásypem nebezpečným materiálem a zbudováním nového uzavíracího ohlubňového povalu.

V květnu 2009 byl pro zjištění dalších informací proveden průzkum jámy. Nejdříve byl očištěn železný poklop v betonové desce na ústí jámy. Pomocí úhlové brusky byl v železném poklopu vyříznut otvor. Byl zkontrolován stav výztuže v jámě pod betonovou deskou, změřena hladina vodní hladiny, nacházela se 4,8 m pod ohlubní jámy a byla ověřena průchodnost jámy (pomocí olovnice

Po ukončení prací bylo zbudováno kolem betonové desky na ústí jámy ohrazení pomocí textilní pásky s výstražnou tabulkou „Zákaz vstupu - poddolováno“ a provedena kontrola okolí jámy z hlediska požární ochrany.

Informace zjištěné tímto průzkumem budou sloužit k provedení konečné likvidace jámy zásypem nebezpečným materiálem a zbudováním nového uzavíracího ohlubňového povalu v souladu s vyhláškou ČBÚ č. 52/1997 Sb. v platném znění, kterou se stanoví požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při likvidaci hlavních důlních děl tak, aby byla zajištěna bezpečnost při pohybu kolem ústí jámy.

Ing. Josef Vokurka, o. z. GEAM ustanovený závodní dolu
Lokalitu Dlouhá Ves jsem v obsáhlém Rudném a uranovém hornictví ČR nenašel. Představuje malý neznámý kamínek v mozaice rudného hornictví, poprosil jsem proto Ing. Vokurku o další informace.

Otto Hejnic

1. patro na těžní jámě PJ je nastřeleno 58,3 m od povrchu. Hlavní překop byl ražen na západ o délce cca 122 m od jámy. Z tohoto překopu byly vyraženy sledné chodby na sever o délce 470 m a na jih o délce 167 m. Z těchto sledných chodeb byly raženy v 10 m vzdálenostech překůpky, někde pouze do nadloží (jednostranné), někde do nadloží i do podloží (oboustranné). 2. patro je nastřeleno 98,3 m od povrchu.

Odval

Výztuž jámy

Hladina vody v jámě

z Těžní jámy PJ. Úprava těžené rudy byla prováděna v úpravně v Kutné Hoře.

Těžní jáma PJ se nachází v lokalitě Dlouhá Ves v okrese Havlíčkův Brod. Leží v CHLÚ, které bylo stanoveno rozhodnutím OBÚ Trutnov č.j. 2553/Vá/Ši ze dne 19. 10. 1989. Městský úřad Přibyslav, odbor výstavby a ekologie vydal na jámu rozhodnutí o stavební uzavěře zn. 1222/2004/OVE/KU ze dne 14. 6. 2004. Kromě jámy ústí na povrch v lokalitě Dlouhá Ves ještě tato důlní díla - šurfy č. 2, 3, 6 a komíny K1/II, K2/I.

Těžní jáma PJ je vyražena v obdélníkovém profilu s dřevěnou výztuží o rozměrech 3,0 x 3,3 m do hloubky 105 m. Z jámy byla otevřena dvě patra pomocí hlavních překopů. Z nich byly vyraženy sledné chodby s překůpkou v intervalu po 10 metrech.

Likvidace hlavních důlních děl ústících na povrch byla provedena v období 1964 - 1966. Ústí jámy bylo uzavřeno betonovou deskou se železným poklopem s kontrolní pažnicí.

V říjnu 2005 po zjištění, že je železný poklop v betonové desce utržený a hrozí bezprostřední nebezpečí pádu do jámy, byly přes tento železný poklop přivařeny

a vrátku bylo dosaženo hloubky 50 m; hned na hladině a potom na několika místech s postupem dolů bylo třeba uvolnit překážku ve vodě, aby mohla být olovnice spuštěna hlouběji). Vzhledem k tomu, že s postupem do hloubky se olovnice obtížněji spouštěla, nebylo v dalším ověřování průchodnosti jámy pokračováno.

Byl proveden odběr důlní vody a porížena fotodokumentace.

Po ukončení průzkumu jámy byl otvor v železném otvoru zajištěn přivařeným plechem.

Zároveň byla provedena prohlídka přilehlého odvalu.